

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Шпинковський О.О., здоб. ступ. PhD
Національний університет «Одеська політехніка»

Освітні та освітньо-наукові програми закладів вищої освіти відіграють фундаментальну роль у формуванні кваліфікованих фахівців та науковців, які здатні адаптуватися до сучасних вимог ринку праці та наукових викликів. Програми визначають зміст і структуру навчання, створюють базу для розвитку професійних та наукових компетенцій студентів, забезпечують їхнє всебічне інтелектуальне та особистісне зростання [1].

Важливе місце освітніх програм ЗВО займають структурно-логічні схеми. Метою роботи є аналіз існуючих СЛС і рекомендації щодо ефективного використання. На сторінці веб-ресурсу університету зауважено що СЛС підготовки студентів є алгоритмом реалізації освітньої програми для формування у студентів загальних і професійних компетентностей [2].

Вона призначена для:

- розробки логічної послідовності вивчення кожної дисципліни;
- встановлення і оптимальної реалізації міжпредметних зв'язків;
- створення раціональної структури навчального процесу за типами занять на весь період навчання з урахуванням складності і змісту дисципліни.

При розробці СЛС підготовки студентів необхідно враховувати поділ навчального матеріалу на блоки дисциплін за циклами підготовки (загальної, професійної, за вибором студента) та їх наповнення відповідно до освітньої програми (рис. 1). Після аналізу більше ста освітніх програм, можна зробити висновок про те що більшість СЛС побудовано у вигляді таблиць.

2 курс		3 курс	
3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
Основи філософських знань	Історія України та національної культури	Математичний аналіз диф. рівняння	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Основи екології	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Теорія ймовірностей та математична статистика	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)
ІКТ	Фізичне виховання	Чисельні методи	Фізичне виховання
Алгоритмізація та програмування		Об'єкти...	

Рис. 1. Фрагмент СЛС освітньо-професійної програми

Логічність поєднання освітніх компонентів має суб'єктивний характер і частіше дублює інтуїтивно зрозумілий напрям руху зліва – направо та зверху – донизу. Переважна більшість поєднань у СЛС не відповідає спільним компетентностям для освітніх компонентів, Найбільш сприйнятними для представлення є СЛС освітніх програм магістрів та аспірантів. Програми

бакалаврів надто складні, через велику кількість поєднань. Протягом останнього десятиліття, виникла необхідність в оновленні освітніх підходів, що призвело до впровадження компетентнісного підходу, який фокусується на розвитку практичних навичок і компетенцій для застосування знань у реальних «виробничих» ситуаціях.

Пропонується використовувати графічне, матричне представлення СЛС для обліку, упорядкування, дотримання балансу компетентностей, що однозначно характеризують освітню програму. Це дозволить будувати освітні програми на основі не лише компонентів програми але і враховуючи необхідний компетентностний базис.

Наприклад, в освітній програмі «Економіка довкілля і природних ресурсів» у розділі 6 наведено перелік загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Вищезначені компетентності у вигляді графа, зображено на рис.2.

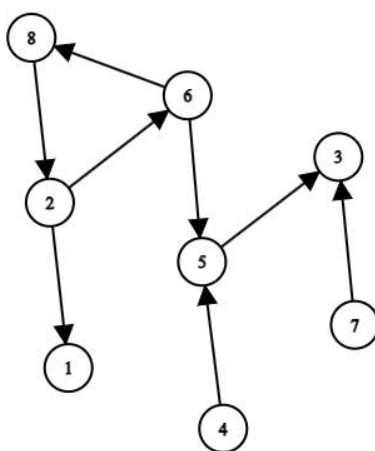

Рис. 2. Представлення компетентностей у вигляді напруженого графа

Це дозволить коригувати внесок окремих освітніх компонентів, врівноважено розподіляти по семестрах блоки та окремі вибіркові дисципліни тощо.

Інформаційні джерела:

1. Butenko A., Yeremenko O. The Role of a Garantour in the Quality Assurance Processes at the Stage of Educational Program Formation. International Scientific Journal of Universities and Leadership, no. 11 (2021): 45–60. doi:10.31874/2520-6702-2021-11-1-45-60.

2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми. Галицький фаховий коледж імені Вячеслава Чорновола. URL: https://gi.edu.ua/images/document/professional_junior_bachelor/122/KH_1.pdf (дата звернення: 27.10.2024)